

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ŞI COMERCIU

ORGAN AL: „Reuniunii Economice din Orăştie“ şi „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului“.

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)

Pentru România 15 lei pe an.

CTUL CASEI DE PASTRARE POSTALE Nr. 10025.

APARE:

În fiecare **Duminecă.**

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifa, cu preţuri moderate.

Abonamentele şi inserţiunile se plătesc înainte.

CTUL CASEI DE PASTRARE POSTALE Nr. 10025.

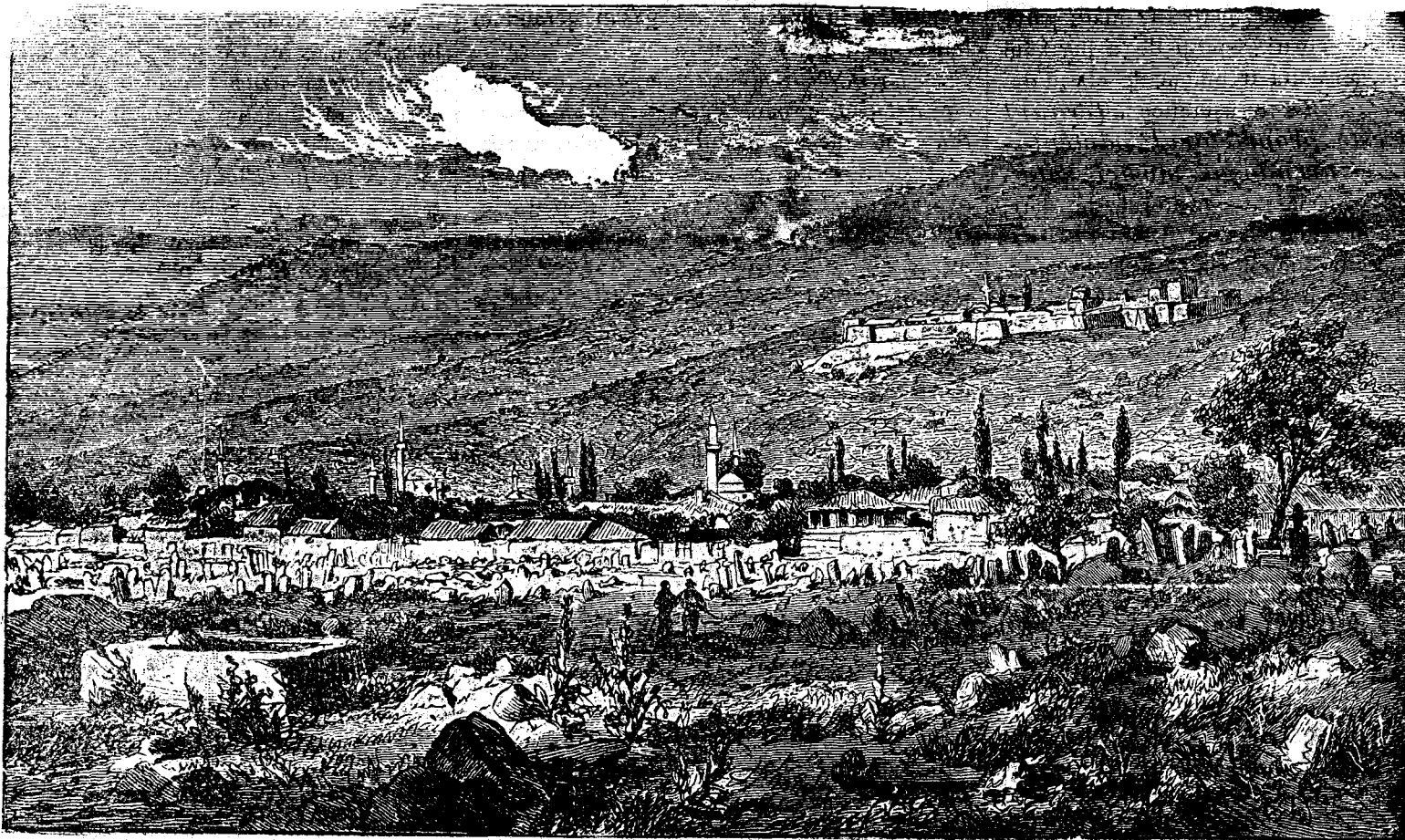
Cum să venim în ajutorul țăranului, ca să nu ajungă la sapă de lemn?

II.

Când s'au pus bazele primelor noastre *bănci de credit*, scopul întemeietorilor lor a fost, nu se poate mai *frumos şi nobil*. *Losinca* era, ca în prima linie poporul *să fie smuls din ghiarele usurarilor* şi apoi prin

împrumuturi de bani cu *camete mici*, să le vie în ajutor, așa ca munca lui să producă mai mult câştig. Prin urmare a-i da posibilitatea de a *prospera şi materialiceşte*. Aceste tendinţe au aflat un viu răsădit la noi şi ca dovadă vedem, că în restimp de 15—20 ani

avem deja *peste 80 institute româneşti de credit şi economii* cu un capital social de peste 10,000.000 cor. şi cu un câştig curat de 1½ milioane cor., sume destul de însemnat pentru o populaţiune de 3 milioane Români. Serviciul ce au adus ele şi adnc

Vederea unui oraş turcesc.

(Vezi: „Foiţa“).

încă poporului nostru, este de necontestat. Dar' precum fiecare pădure are şi uscături, așa şi între băncile noastre sunt unele, care nu sunt pătrunse de dragostea pentru neam, ci la care câştigul material întrece dorinţa pentru binele obştesc. Este o constatare tristă, care am avut ocaziunea să o facem şi regretăm din suflet că trebuie să destăinuim astfel de proceduri regretabile, însă suntem datori a face astfel. Am putea zice

că unele din bănci s'au substituit *cămătarilor*, un lucru, care le-a fost cu atât mai uşor, fiindcă sub titlul de „românism“, au putut detrage poporul dela cămătarii străini. Interesele, ce trebuie să plătească împrumutătorul la aceste bănci, se urcă întocmai ca şi la cămătarilor de profesie, chiar şi la 12 şi mai multe procente. Pe lângă *procentele legale* înscrise în statute, se mai incasează *diferite taxe* sub diferite numiri ca: *competinţă pen-*

tru scris, *taxă de manipulaţiune*, pentru *provocări*, *provisiuni*, etc., cari la sume mici completează procentul cel ridicat, care numai un procent omenos nu-l putem numi. Dar' nu am încheiat cu *suprataxele*. Pentru fiecare împrumut, țăranul trebuie să presinte şi garanţia a cel puțin doi *cavenţi* cunoscuţi ca solvabili. Unii din aceşti *cavenţi* încă mai jumulesc pe bietul țăran, pentru-că dau *chezăşie* pentru el, luându-i bani sau făcându-le

Domnii abonemenţi sunt rugaţi a ne trimite preţul abonamentului.

gratuit zile de lucru. Altcum îi face greutate și le deneagă subscrierile pentru prelungirea împrumutului, ceea ce aduce mari încurcături împrumutătorului. Cambiul, în cas de neplătire, se împrocuesază de către bancă; de aci apoi alte cheltuieli, cu care este împovărat, ca interese de întârziere, spese de proces, execuție pe avere, așa încât, dacă am socoti cât costă pe țeran un mic împrumut, *ne-am speria de suma la care se urcă*. Sunt bănci, ai căror membri în direcțiune cunosc prea bine aceste proceduri; cu toate acestea nu caută a le împedeca.

Am mai avut ocaziune a semnala încă un mare neajuns în coloanele foii noastre și o spunem și de data aceasta, anume că băncile noastre, cele mai multe, dau *împrumuturi pe credit personal cu prea multă ușurință*, și Românul nostru în nepriceperea lui s'a folosit și se folosește de această înlesnire. Minteia lui nu este îndeajuns coaptă să judece că *numai pentru trebuințe productive* se ia împrumut, așa ca *pe lângă interese* să poată plăti și *capitalul și să-i mai rămână și lui ceva ca câștig*, prin folosința banilor împrumutați. Aci comit o mare parte din băncile noastre un păcat — *un păcat de moarte* față de poporul nostru. În loc a-l ridica, îl scufunzi tot mai rău în miserie, de unde nu mai este scăpare. O mare parte dintre țeranii noștri, ispitiți de a lua bani fără a avea absoluta trebuință de ei, au devenit *robii datorilor lor* ușuratic. „*Țeranul nu mai este proprietarul pământului său, ci arendașul moșiei sale*“. Căci ceea ce a lăsat executorul de dare, vine banca să ia sub titluri de interese, capital, etc. El trebuie să muncească din greu tot anul, numai pentru a putea îndești pe aceștia doi, ear' de el nu se mai poate lipi nimica.

A plăti darea sa, este ceva impus, de care nu ne putem detrage, a face datorii la bănci însă nu. Scopul băncilor noastre, precum am spus, a fost să procure țeranului nostru bani eftini, cari să-l ajutoreze în în-

treprinderile sale și astfel să se îmbogățască, ear' nu să-i dea pentru lucruri, *ce nu produc nimic*, un fapt care îl putem constata adeseori. Vedem pe țeran că se împrumută dela câte două, trei, chiar și dela cinci bănci diferite, numai pentru a-și satisface *luxul* în locuința și îmbrăcămintea lui și a femeii sale. Până-ce nu putea lua bani cu împrumut așa de ușor ca acum, putea fi și cu casa acoperită cu șindilă; astăzi e cu țigla; îi trebuie uși și ferestri făcute la oraș; în casă pat de fer vopsit și aurit. Femeia lui a aruncat fusul în foc și rășboiul l'a urcat în pod. Ea cumpără toate de-a gata: pânză de bumbac în locul pânzei de in țesut acasă; cămășile nu le mai înfrumusează cu cusături de mâna ei, ci le cumpără de-agata, făcute de fabrici, chiar din țeri străine; tot asemenea și vestitele crătițe sunt înlocuite cu de cele de fabrică, cari sunt chiar mai scumpe ca cele de casă, etc. Aceasta stare de lucruri este natural, că *aduce în curând pe țeranul nostru la sapă de lemn*.

Pentru a-l scăpa de această primejdie, este de datoria băncilor noastre să nu acoarde cu atâta ușurătate credite. Un lucru foarte greu de executat, ce e drept, însă totuși pot face ceva, dacă este bunăvoință. Pentru noi acea bancă este binemeritată, în jurul și în urma căroră găsim țeranii în bunăstare.

Existența și prosperarea băncilor noastre este datorită aproape exclusiv *țeranului nostru*. Prin munca și străduințele sale s'a realizat și se realizează în fiecare an o *sumă colosală ca câștig curat*, care se împarte între acționarii lor. Este însă întrebarea dacă nu *va seca* odată acest *isvor de profit*, dacă țeranul nostru în loc să meargă înainte pe calea economică, va da tot mai mult îndărăt? Mai adăogând la aceasta, că ele sunt amenințate astăzi și *de băncile înființate de stat*, făcându-le concurență, dând împrumuturi cu interese de numai 6% și fac întabulări fără a trebui ca împrumutătorul să plătească cometița de timbru. De sigur că da. Este

civilizațiune. Mai ales fanatismul religios i-a făcut aproape imposibili în Europa. Cartea lor sfântă și de legi este »Koranul«. Ea prescrie între altele și că pe acel Turc îl așteaptă cele mai mari veselii și un traiu mai bun, care a omorât mai mulți oameni de altă lege, cum sunt d. e. creștinii. De aci ne putem explica nepăsarea cu care întimpină ei moartea în resbele și cruzimile înfiorătoare ce le comit cu astfel de ocaziuni.

Un oraș sau un sat de ale Turcilor, îl cunoști de-departe pe turnurile înalte și subțiri, în formă de fus, ce se ridică deasupra celorlalte clădiri. Aceste turnuri numite »minarete« fac parte din »moșeele« lor, adică case de rugăciune, cum sunt pentru noi bisericile. De pe minarete strigă »muezzinul« la ore anumite credincioșilor săi timpul de a-și face rugăciunile. Pe cât țin Turcii la curățenia lor corporală, pe atât de murdare sunt stradele orașelor lor. Toată murdăria se aruncă în stradă. De măturători nici pomeneală. Serviciul acestora îl fac câni și

datoria fiecărui om inteligent și în special a băncilor noastre de a se *ingrijii de pe acum de viitorul țeranului*, până-ce nu este prea târziu. Înglodându-se tot mai mult în datorii, vom avea nefericirea a constata la urmă, că *clasa mijlocie va dispărea* cu totul, rămânând *numai bogati și săraci*, ceea ce numai fericirea neamului nostru nu va fi. Cel dintâiu lucru ce ar trebui să facă, băncile noastre, ar fi să folosească *cuota din profitul curat*, înscrisă în statute aproape la toate băncile, *pentru scopuri culturale*, în cea mai mare parte pentru *luminarea și propășirea poporului*, care să ocupă cu plugărie. Scopul acesta îl putem ajunge în două moduri. În mod direct și în mod indirect. În mod indirect se va putea ridica poporul nostru *prin instrucțiunea agricolă*, înființând și întreținând *școli practice de agricultură, de grădinărit etc.*, prin *învățători ambulanti*, adică care trec din comună în comună, ținând economilor prelegeri asupra lucrurilor folositoare, care interesează pe ei și arătându-le la fața locului cum trebuie să execute diferite lucrări, precum este d. e. altoitul, plantatul pomilor, tăiatul viței de viie etc. Un alt mod de a răspândi instrucțiunea în ale economiei, ar fi prin *reuniuni economice* (agricole), care ar trebui înființate și sprijinite, în primul rînd, de către băncile noastre. Ce pot face astfel de reuniuni putem vedea la cele două reuniuni de agricultură din comit. Sibiului și din Orăștie, cari cu mijloace foarte restrînse își îndeplinesc misiunea lămuritoare a țeranului într'un mod foarte laudabil. Prin aceste reuniuni, cari ar fi organele executive ale băncilor, ele ar distribui pe lângă învățători folositoare ce ar da poporului, și semințe alese și soiuri nouă, cari ar merita să fie introduse în agricultura țeranului, altoi de tot soiul și felul, animale de prăsilă din rase recunoscute de bune, mașini și unelte, prin care pământul să poate lucra mai cu spor și mai bine, mașini pentru a alege și curăți semințele etc. Băncile prin Reuniunile eco-

vagabunzi. Ei consumă parte din lăturile ce se agrămădesc acolo, ceea ce este o binefacere pentru locuitori, altcum s'ar umplea aerul de o infecțiune de nesuferit. Turcii și poartă recunoștință acestor animale, le hrănesc, îngrijesc de a-ternutul lor chiar în stradă fiind, unde și-au ales culcușul.

Afară de stradele unde sunt înșirate prăvăliile (bazarul) ele sunt foarte tăcute și lipsite de vieață. Casele Turcilor sunt astfel clădite, că numai o singură fereastră mică răspunde înspre stradă, toate celelalte sunt spre curtea spațioasă. Femeile cu copiii sunt condamnați a nu conveni cu semenii lor, ci să trăiască numai pentru bărbat, care în fine mai găsește distracțiune în număroasele lor cafenele, delectându-se în povești și sorbind la cafea și fum de tutun din ciubuc.

Ilustrațiunea noastră înfățișează un oraș turcesc, în față cu un cimitir din marginea lui, ear' de-asupra cu o fortăreață.

FOIȚĂ

Turcii și orașele lor.

(Vezi ilustrațiunea.)

Cel din urmă popor, care a băgat spaimă și oroare între creștini sunt Turcii. Deși de origine nomazi, îi vedem astăzi așezați stabil, formând state mai mult sau mai puțin puternice. Pe când pe la sfârșitul secolului al 17-lea stăpâneau și asupra întregului sud-ostul Europei, astăzi trufia turcească stăpânește numai o părțică din țerile balcanice. Turcii ca oameni au și însușiri bune. Găsim la ei seriositate și demnitate în purtarea lor, ospitalitate, cinste în atacerile lor și vitejie. În schimb însă îi caracterizează dorința de a stăpâni, mândrie națională exagerată, fanatism religios, fatalism și superstițiozitate. Acestea din urmă a și adus cu sine, că și astăzi sunt pe o treaptă foarte inferioară de

nomice ar înființa, sprigini și supraveghea în tot colțul țării locuit de Români *Bănci sătești sistem Reiffeisen*, care nu permit ca banii împrumutați să fie întrebuințați decât numai pentru lucruri folositoare și producătoare.

Cel mai mare temeiu punem noi pe *distribuirea de altoi de pomi roditori*. Un pom roditor plantat la locul seu statornic, după 2—3 ani începe a produce fructe, a căror număr crește din an în an, până la o vîrstă, care trece de multe-ori și o viață de om. Puțina cheltuială ce avem cu creșterea și întreținerea unui pom roditor o putem privi ca un *capital*, care aproape fără nici o osteneală, dă un *venit anual* de multe-ori *înzecit și însușit*, cât acest capital însuși. Unde mai punem și împrejurarea că locuri, care altcum nu le putem folosi pentru agricultură, cum sunt povernișurile, coastele etc., le putem planta cu pomi. Dacă socotim că poamele unui pom va'orează unul cu altul numai 1 fl., apoi, care capital de 20—30 cruceri ne aduce anual interese în sumă de 1 fl.? Plantarea de pomi roditori nu se face *numai pentru prezent*, ea este menită a rămănea un *isvor de bogăție și pentru viitor* și cea mai sigură moștenire ce poate lăsa un părinte copiilor sei este o grădină cu *pomi roditori*, cari nu se pot nici vinde, nici *detrage dela menirea lor*, adică de a produce fructe, cari să vînd la rîndul lor în fiecare an.

Iată ocasiunea dată, ca băncile noastre să se facă nemuritoare, ca binefăcători ai poporului, distribuind anual altoi în număr cât se poate de mare, *asigurând* în același timp poporului nostru, pentru viitor, un *venit sigur*, care nu se poate ataca.

Jertfa ce ar aduce băncile noastre pentru îmbunătățirea stării materiale a țeranului nostru, nu ar fi de loc în *disproporțiune* cu *câștigul* ce au dela el. Din contră, această jertfă s'ar reîntoarce cu bune procente, fiindcă *afaceri solide și multe* poți face, în mod durabil, numai cu persoane în *bunăstare materială* și nici decum cu sêracii. Pe lângă aceasta, după cum am mai spus, starea înfloritoare a băncilor noastre, este datorită țeranului și este o datorie sfântă a îngrijii de viitorul lui.

Nu este prea mult, când cerem, ca cel puțin *1 procent din profitul curat* al băncilor să fie destinat în scopul de a ridica bunăstarea țeranului nostru. Acest procent în sumă de 15.000 cor. pe an, investit și distribuit în pomi roditori d. e., peste cinci ani ar produce un *venit sigur de cel puțin 50 mii cor.* Și urmînd astfel numai *zece ani de-arîndul*, am asigura poporului nostru un venit sigur, *fără nici o muncă sau altă cheltuială, de o jumătate milion de cor.*

Toate băncile noastre vor ținea în cîrînd adunarea lor generală anuală. Acum ar fi momentul să hotărască și asupra propunerii noastre, care o credem de o însemnătate foarte mare. Votînd sumele necesare s'ar putea începe cu distribuirea și plantarea altoilor încă în toamna anului acesta.

Dee Dumnezeu, ca vocea noastră să fie ascultată.

DIN LUME

Pregătiri de războiu? Cu toate că organele oficioase ale guvernului austriac desmint știrile despre pregătirile ce se fac, pentru o eventuală înaintare în Balcani, zierele italiene asigură, că Austro-Ungaria face mari pregătiri militare. Morile din Stiria și Ungaria au început deja să facă proviziuni de făină. Direcțiunile căilor ferate și a Lloydului austriac au primit ordin să se prepare de transporturi. Soldații triestini de rezervă au fost chemați sub arme. Din cauza aceasta domnește la Constantinopol o mare îngrijare.

Dacă este să credem știrile ce sosesc din Sêrbia, acolo se fac pregătiri mari pentru o eventuală mișcare de trupe. Guvernul a comandat 50.000 mantale și 150 cuptoare mobile pentru coptul pâinei.

Victoria Sultanului din Maroc.

Un curier special, venind din Fez, anunță, că trupele Sultanului, comandate de ministrul de războiu, au atacat în dimineața zilei de 17 Ianuarie pozițiunile pretendentului, împrăștiindu-i partizanii și capturându-l pe dînsul.

Paris, 2 Februarie. Corespondentul vienez al ziarului »Le Rappel« comunică acestei foi, că în cursul călătoriei sale spre Italia. Țarul Rusiei se va opri la Budapesta, unde va avea o întâlnire cu Monarchul Francisc Iosif. Știrea e primită cu rezervă.

Roada anului 1902.

De câți-va ani încoaci, ministrul de agricultură a țării își are în toată țara bărbați încredințați cu slujba, ca în fiecare lună, de cel puțin două-ori s'îl înștiințeze despre starea sămănăturilor, despre roada, ce să așteaptă și despre pagubele ce îndură produsele câmpului. Pe temeiul acestor înștiințări, în fiecare lună să publică prin gazete starea sămănăturilor și se fac socoteli despre roada anului. Acestea înștiințări sunt de mare folos, căci cu ajutorul lor ne știm orienta asupra producțiunii, asupra prețurilor din piață și ne putem face socoata înainte, că unde putem vinde bucatele noastre mai cu preț și unde putem cumpăra mai bine. Cu sfîrșitul fiecărui an apoi să dă o socoteală generală despre roada întregului an — ca astfel plugarii și moșierii din țară să știe care și câte bucate să găsească prin magazinele din țara întregă și așa să-și poată

face socoata despre prețurile și situația ce-i așteaptă.

Eată acum socoata despre roada anului 1902:

În țara întregă (fără Croația și Slavonia) *grâu de toamnă*: a fost sămănat pe o întindere de 3,233.851 hectare, de pe care s'au cules: 45,452.117 măji metrice (o măjă are cam 4 și ceva ferdele de 30 litre și cam 6¼ ferdele de 20 litri). În chipul acesta în socoteală mijlocie (bun cu rău) grăul de toamnă a dat 14 sămințe (după 1 ferdelă sămănată s'au cules 14 ferdele;

grâu de primăvară a fost sămănat pe o întindere de 110,135 hectare, de pe care s'au cules 1,054,996 măji m. și astfel în socoteală mijlocie grăul de primăvară a dat 9 și jumătate sămințe;

sêcară a fost sămănată pe o întindere de 1,138.630 hectare, de pe care s'au cules 13,606.722 măji m. și astfel în socoteală mijlocie sêcara a dat aproape 12 sămințe;

orz a fost sămănat pe o întindere de 1,020,528 hectare, de pe care s'au cules 13575,100 măji m. și astfel în socoteală mijlocie orzul a dat mai bine de 13 sămințe;

ovês a fost sămănat pe o întindere de 984.995 hectare, de pe care s'au cules 12,019.777 măji m. și astfel ovêsul a dat în socoteală mijlocie 12 sămințe;

cucuruz a fost sămănat pe o întindere de 2,165,873 hectare, de pe care s'au cules 26,555,888 măji m. și astfel în socoteală mijlocie cucuruzul a dat 12 sămințe.

În toată țara a fost sămănat cu bucate un teritor de 9539,962 hectare de pe care s'au cules în total 112,264,600 măji m. de bucate, ceea-ce face aproape 800 milioane ferdele (de câte 20 litri) de bucate.

Întreagă întinderea țării noastre este de 282,317 klm. pătrați, ceea-ce face 282 milioane, 317 mii de hectare. Din aceste au fost sămănate cu bucate 9 milioane 540 mii hectare, adică abia a 31-a parte din întreg întinsul țării.

Dacă toate bucatele ar rămănea în țară, s'ar veni pe fie-care locuitor mai bine de 6 măji adică vre-o 40—45 ferdele de bucate (înțelegînd aici grâu, sêcară, orz, ovês și cucuruz). Luând ovêsul afară, rămănea pentru fie-care locuitor cam 5 măji de bucate, adică vre-o 30—35 ferdele.

Din bucatele țării însă de fapt o mare parte să trimită din țară. Le vindem străinătății pentru mêtăsuri, jucării, mașini și altele. Așa că în urma urmelor abia rămănea fie-cărui locuitor cam 15—20 ferdele de bucate, cu care trebuie să trăiască un an întreg atît el cît și dobitoacele sale.

V. C. Osvadă.

Medicul casei.

Încărunțirea părului. Coloarea părului depinde dela materia colorantă (colorătoare) ce se află în el. Dacă lipsește cu totul, atuncea părul apare alb. Lipsa de materie colorantă face ca la bătrânețe să devie părul alb. De regulă încărunțirea începe pe la temple și de aci se întinde peste tot părul capului și a celorlalte părți ale corpului. Părul albit este deja dela rădăcina alb, sau după-ce a ajuns la o lungime oarecare nu mai capătă materie colorantă și astfel devine alb. Un fir de păr deja alb, dacă îl smulgem, va crește la loc un fir tot alb. Cu toate acestea un păr în parte devenit cărunt în urma unor boale de nervi, poate recăpăta culoarea sa de mai nainte. De unde se vede că nervii au înfrunțire asupra materiei colorante din păr. Cu drept cuvânt se poate zice, că cineva a încărunțit în urma supărărilor și a grijilor s'au că a încărunțit peste noapte etc.

Încărunțirea timpurie la om este de regulă moștenire în familie. Pentru a împedea astfel de cazuri nu există mijloace, și nu ne rămâne alta decât să văps m [câmin] părul.

Florile de teiu se folosesc aproape numai în medicina populară. Ceaiul (tea) de flori de teiu e bun pentru a provoca asudarea și a alina dureri de pânțe.

PENTRU ECONOMI

Oasele în agricultură.

În cele mai multe case nu se dă nici o atențiune oaselor ce rămân dela bucătărie, deși ele anume preparate, ne dau un îngrășământ [gunoi] excelent pentru toate plantele noastre cultivate. Cu deosebire le vom folosi în grădini la legume și la pomi tineri, care ne vor pune în uimire prin desvoltarea lor repede, în urma îngrășării pământului cu ele. Intregi sau chiar sfărimate se descompun foarte încet în pământ, așa încât ar trebui să așteptăm ani de zile până-ce să poată fi folosite de plante. Un mijloc simplu de a preface oasele în praf, care se topește ușor în pământ este următorul: pește un strat de oase ca de 10—15 ctm. grosime așezăm un alt strat tot așa de gros de var ars, însă nestins în amestec cu cenușe, peste aceasta vine earăși un strat de oase, apoi var cu cenușe și așa mai departe. Grămada se va uda din timp în timp cu apă; leșia formată din cenușe și var va muia oasele în câte-va săptămâni, așa că le putem sfărâma cu hârlețul. Grămada trebuie să fie în continuu umedă. La un jugăr este îndeajuns 5—10 hect. din acest îngrășământ pentru a ne da rezultate bune.

*

Cum împedecăm creșterea coarnelor la viței?

Este constatat, că vacile fără coarne sunt mai bune de lapte ca cele-ce au coarne. Ca să împedecăm creșterea lor ne folosim de sodă caustică și anume: când simțim la

vițea, încă în primele zile după-ce a fost fătată, nodurile la cap, unde se ivesc coarnele, le udăm cu ceva apă și le atingem de câteva-ori în intervale de câte 2—3 zile cu sodă caustică. Fără a produce animalului nici cea mai mică durere, coarnele nu se vor ivi nici când.

DE-ALE BĂNCILOR

• **Albina** și • **Concordia**. Directorul • **Albinei** din Sibiu, dl Partenie Cosma, în urma știrilor tendențioase colportate prin ziare cu privire la • **Albina** și la persoana d-sale, publică în • **Magyar Pénzügy** o declarație în care arată, că • **Albina** prin lichidarea • **Concordiei** n'a suferit pierderi mai însemnate și că bilanțul afacerilor nici-odată n'a fost atât de splendid ca anul trecut. În același timp declară, că nu este adevărată știrea, ce se colportează pe socoteala d-sale anume, că ar avea de gând să se retragă dela conducerea • **Albinei**.

Bilanțul Băncii austro-ungare. — Banca Austro-Ungariei a încheiat bilanțul pe 1902 că un câștig net de 8.396.075 coroane. Dividendul e de 4%, ceea-ce face 56 coroane de acțiune de 1400 coroane. Anul trecut dividendul fusese de 4.9%. Conform statutelor ei, dividendul ne fiind mai mare de 4%, nu s'a făcut nici o dotație pentru fondul de rezervă, nici guvernele Austriei și Ungariei nu iau nimic.

La această scădere au contribuit toate ramurile de activitate ale Băncii, atât scontul cât și celelalte.

Sucursalele din Ungaria au văzut diminuând considerabil cifra afacerilor lor. În Austria 20 sucursale nu au putut acoperi nici măcar cheltuelile lor de exploatare.

• **Consum** societate comercială pe acții în Blaj. Societatea aceasta și-a convocat a XI. adunare generală ordinară pe ziua de 14 Februarie a. c. Din Bilanțul încheiat cu 31 Decem. 1902 extragem următoarele: Active 146.698 cor. Pasive 160.048, ear' în loc de profit, aflăm cu regret, o pierdere de 13.350 coroane, din care sumă 9.443 cor. este pierderea din anul trecut (1901).

Pentru femei.

Cum trebuie feartă șunca?

Ca să avem o șuncă feartă gustoasă, o terbem mai întâiu 1/2 oră în apă, apoi turnăm peste ea ca pe jumătate: vin alb, adăugând la ele și ceva chimin, boabe de enuper, zahar, coaje de lămâie, cuișoare și se lasă să fearbă mai departe, fiind vasul acoperit. După-ce a fert în deajuns, șunca se pune în teasc sau se pune o greutate pe ea. Numai după-ce s'a răcit pe deplin o putem tăia felii frumoase.

Frigărul.

Se taie carnea dela mușchiu în bucațele potrivite. Apoi se taie o ceapă și se presară cu sare și piper și se freacă bine cu dânsa bucațelele de carne; se stropesc cu puțin vin și se ung cu puțin unt; după aceea se pun în frigările subțiri de lemn și se frig la început la un foc iute și în urmă la un foc mai moale, îngrijind a le servi ferbinți și cu mustul lor.

Advocatul poporului.

Scrisoare (pasaport) de vite trebuie să scoatem dela primăria comunală pentru fiecare cal, vită mare cornută, oae, capră și porc, pe care proprietarul lor voește a le vinde. (Art. de lege VII, §. 8 din 1888).

Pe drum public mánatul a ori-ce fel de mijloc de transport (cărută, trăsura etc.) trebuie să se facă totdeauna pe partea stângă a drumului. Pentru a trece înainte, vom ținea totdeauna la dreapta. Pe poduri este oprit a trece înaintea altei căruțe etc înaintea trásurilor dela curte, ale armatei, a postei, a pompierilor a trásurilor de salvare ori-cine este dator a da la o parte. (Art. de lege I. §. 107 din 1890; Art. de lege XI. §. 120 din 1879).

PENTRU MESERIAȘI

Cum se poate muia chitul dela ferestri (geamuri)? Este știut, că chitul cu care se lipesc geamurile în ferestri constă din cretă și ulei de in fert (Firnaiss), se știe mai departe, că acesta se întărește cu timpul astfel, încât se poate deslipi numai cu dalta și ciocanul. Să întâmpia însă de multe-ori, că geamuri mari, oglinzi ș. a. trebuiesc scoase spre a repara ferestrele, ramele sau din alte cauze, și dacă s'ar face aceasta cu dalta și ciocanul, foarte ușor s'ar putea sparge sau știrbi sticlele. Mai practic este a muia chitul, spre al deslipi mai ușor. Aceasta se poate face mai ușor cu Kali caustic. Să ia carbonat de potașu (potașă bună), se pisează până se face praf și se amestecă cu o cantitate potrivită de var, ars de curând, care tot asemenea să lasă să se schimbe în praf stropindu-l cu apă. Aceste substanțe se mai amestecă apoi cu puțină apă, până-ce se formează un fel de pastă (aluat). Cu această se unge mai de multe ori chitul, până-ce să moaie destul de bine. Pentru-ca să nu se usuce prea iute această pastă, i-se adaogă, puțin săpun negru.

*

Pentru croitori. Pete de smoală și păcură se pot scoate din haine în modul următor: Se coasă pata jur împrejur cu un fir alb și se acopere apoi cu gălbinaș de ou. Haina se acată apoi și se lasă să se usuce. Mai târziu se spală pata cu săpun obi-cinuit și cu apă caldă. Dacă haina este veche și pata de demult, este mai practic a o spăla întreagă, căci altfel la locul unde a fost pata rămâne, altă pată, care însă este mai curată, ca restul hainii.

Primitorii „Bunului Econom“, cari nu doresc a-l abona pe viitor, sunt

NOUȚĂȚI

Desmintire. Știrea comunicată de X și publicată în nr. penultim după »Gaz. Trans«, că în Țințari s'ar fi cântat în ziua de Crăciun »Christos a înviat din morți« și că s'ar fi publicat și ajutorul Bobotezei pe Vineri în 3 Ianuarie, — nu este adevărată.

Registre de dare falsificate. La oficiul de dare din Chichinda-mare s'au descoperit abuzuri, neregularități și falsificări scandaloase. Comitatul Torontal a trimis pe Desideriu Boróczy să controleze registrele. Acesta a constatat, că o mulțime de registre de dare au fost falsificate, prin ce s'a produs o pagubă de peste 90.000 coroane. Până acum nu se știe cine e falsificatorul și înșelătorul. Se vestește, că abuzurile sunt așa de numeroase, încât Boróczy a cerut dela comitat o comisiune de investigare, căci singur nu poate examina și controla seria de falsificări. Iregularitățile, abuzurile și falsificările s'au comis ani de-a-rândul. Casul a produs senzație enormă.

S'au dus din Maramureș în țeri străine în decursul anului trecut *4018 locuitori*. Dintre aceștia au luat drumul spre America: 2165, spre România: 1676, spre țeara Nemțescă 28, spre Turcia 4, spre Rusia 6, în Asia 11, în Palestina 20, în Ierusalim 11. — Cele mai multe pasapoarte s'au dat în luna August.

Producțiune teatrală împreună cu dans va arăta tinerimea școlară din Bintiși la 30 Ian. v. (12 Febr. n.) în ziua de 3 Sfinți în sala școlii din localitate. Venitul curat e destinat pentru biblioteca școlară din loc.

Pedeapsa lui Dumnezeu. Din gara dela Rákos de un timp mereu fura cineva cărbuni. Veniau băieți, feciori, fete mari și furau cărbuni până și de pe locomotivă. În noaptea trecută două fete de școală, Lázár Mária și Tereza Balog, s'au dus să fure cărbuni. Tercza Balog voia să treacă pe sub vagoane la o grămadă de cărbuni, în clipa aceea trenul a fost pus în mișcare și corpul nenorocitei a fost zdrobit înfiorător. A murit în chinuri grozave.

Un bal arăngează Inteligența română din Mercurea, Sâmbătă, la 1/14 Februarie 1903 în sala hotelului »La 3 Arabi« din loc, în favorul școlii gr.-or. În pauză se va juca »Călușorul« și »Bătuta«.

O nouă cale ferată să va face în primăvara aceasta, care va lega comunele mari românești: Pecica, Semlac, Șeitin și Nădlac dela Arad în jos pe lângă Murș. În Pecica s'a și ținut o conferință și s'a pertractat aceasta cu atâta însuflețire, încât momentan s'au subscris 30 acțiuni.

Lumină electrică în Deva. »Insoțirea de anticipațiuni din Deva« a încheiat contract cu orașul pentru ridicarea unei usine electrice și iluminarea orașului cu electricitate.

Insoțirea de anticipațiuni din Deva a înființat o fabrică de spirt, împreună cu un staul de îngrășat vitele.

Răscoală între musulmani și creștini. În Cerna-Vodă (Dobrogea) s'a iscat zilele trecute o revoltă generală între musulmani și creștini. O companie de vânători a restabilit ordinea tulburată.

La trenurile accelerate nu va fi și cl. III. Știrea, că la trenul accelerat se vor alătura și vagoane de cl. III., după-cum se scrie acum din Pesta, se desminte din partea direcțiunii căilor ferate.

Comerciant arestat. Joi 19 Dec. după amiază a fost deținut proprietarul firmei »F. Samu« din Brașov (ulița căldărarilor), Emanuel Samuel și soția acestuia, pentru faliment fals și înșelăciune. Ambii au fost internați în închisoarea preventivă de tribunalul din Brașov.

Tren în flacări Când trenul de persoane din 19 I. t. a intrat în stația Nagy Látá, coperișul unui vagon de cl. III-a, plin cu călători, era în flacări. Abia au strămutat pe drumuți, când coperișul vagonului s'a prăbușit. Trei funcționari subalterni dela gară au suferit arsuri mai ușoare.

Marfă floreasă. La gara Charchov în Rusia s'a dat o ladă ca pachet de expedit. Pe ladă erau insigniile de conte. Un subaltern a băgat de seamă că din ladă picură sânge. A desfăcut-o și a dat de corpul unei femei tinere de o trumșeță rară, străpunsă cu pumnalul în piept în mai multe locuri. S'a pornit cercetare. Pachetul era adresat cătră mama victimei.

Un nou soi de sinucidere. Ludovic Krugsar, lucrător la ocnele din Merény, Lunia trecută s'a slobozit într'o tarnă și așezându-se pe o cartușă de dinamit, a aprins cartușă. Când ceilalți lucrători au intrat în tarnă, au aflat prin ea tot fărimituri de trup de om.

Zăpadă roșie. În comuna Raca (Sârbia) săptămâna trecută a nins ninsoare de culoare rosa-deschis, ce juca în culoare albastră. Causa rarului fenomen a fost că printre fluturașii de zăpadă erau mulțime de insecte mititele și uscate. De unde au ajuns acestea în vîzduh, spre a cădea apoi împreună cu zăpada, — nu se știe.

Marconigramă. Joi s'a făcut inaugurarea telegrafului fără sîrmă atlantic între Anglia și Statele-Unite americane, instalat conform sistemului inventat de Marconi. Primele telegrame au fost: salutul presidentului Roosevelt trimis regelui Eduard și răspunsul acestuia. — Englezii au dat deja nume acestui soi de telegrame, numindu-le marconigrame, după numele inventatorului telegrafiei fără sîrmă.

CALENDAR ECONOMIC.

Ce să facem în Februarie?

Cerne bucatele de sîmînță. Cară și împraștie gunoiul, ca pe când se desghiață, zama lui să intre în pămînt. Când timpul e frumos, începe aratul dacă pămîntul e potrivit spre acest scop. De n'ai făcut în Ianuarie adună acum neaua în jurul pomilor. Curăță livezile de mușuroaie, petri și mărăcini și pe unde locul e gol, samănă iarba. Lasă berbecii la oile ce vrei să fete în Iulie și le păzește să nu bea apă de pe neauă, căci cele de-a fîta pierd mielul, ear celor fătate li-se strică laptele. Taie mlădițe de altoit din partea despre miază-zi a pomilor cari sunt sănătoși, le implîntă în nêsip ori pămînt umed până la folosință. Sfirșește curățirea pomilor de omide și când timpul e frumos, poți sădi pomi. Curăță altoii mai tineri de crengile netrebnice, ca să crească frumoși, ear pe cei bătrîni de toate necurățeniile. Retează pomii, ca nu cumva întărziindu-se să înceapă circularea sucului. Pomișorii din școala de sîmînță se pot transmuta în școala de pomi, unde vor fi altoiți.

Lucrul început în paturile calde în luna Ianuarie, se continuă. În timp frumos și cald trebuie aierisate. Putem sămăna: varză creată (chil), caralabe, varză timpurie, salată, țelină, morcovi, pîtrîngei și crastaveți.

În viae dacă gunoiul nu s'a împraștiat până acum, să se împraștie. Butășitul, tăiatul și alte lucrări rîmase de toamna se pot continua.

Vitele trebuie bine hrănite pentru redobîndirea puterii la începerea lucrului de primăvară.

De stupi trebuie îngrijit ca să nu fie conturbați prin larmă, sguduituri, cu un cuvînt de nimic; să fie la bun adăpost și păziți de șoareci.

Știri economice.

Convenția ungaro-română asupra pescuitului. Delegații români și unguri au semnat zilele acestea, la Budapesta, convenția ungaro-română asupra pescuitului pe Dunăre.

O fabrică de brînză, după-cum cetim în »Trib.« se va înființa în Sibiu. Ea se va ocupa mai ales cu producerea și prelucrarea mai fină a brînzei de oaie din Ardeal. Brînză asta va exporta-o în străinătate, precum a făcut și până acum, dar' în măsură mai mică. Cu brînză așa numită de Făgăraș, se va începe deja în luna viitoare.

În atențiunea pânzarilor. Pentru lîferarea de pînză pe sama admiralității din Pola se află publicațiunea și mustrele la camera comercială din Brașov. Terminul pentru înaintarea ofertelor e 15 Martie a. c.

rugați a ne înapoia îndată Nrii trimiși, altcum îi considerăm ca abonați.

ȘTIRI COMERCIALE

Tirgul produselor în Budapesta

a fost săptămâna trecută puțin animat. Afacerile foarte restrinse.

Grâu. Vânzările din săptămâna trecută să pot socoti la 70.000 m. m., prețul mijlociu a fost cu 15—20 fileri mai mic. Grâu adus pentru vânzare în săptămâna asta au fost 104.000 m. m. Pentru Aprilie se oferă cu cor. 750, tot asemenea și cel nou din Octomvrie.

Șteara ca și grâul a fost puțin cerută.

Orzul a fost singura cereală care și-a menținut prețul.

Ovășul a avut puțină schimbare în preț. Pe Aprilie se oferă cu cor. 610—611.

*

Unsoarea de porc și slănină. În prețul acestora abia a fost puțină schimbare. În Germania prețul rimătorilor a crescut, pe când din America s'au exportat foarte puțini. Neguțătorii de unsoare se tem, că sistându-se fabricarea de salamă, pentru care în acest timp se taie cei mai mulți rimători, nu vor afla destulă unsoare pentru negoț.

*

Bumbacul la începutul săptămânii a suferit o scădere în preț, pe la sfârșit acela s'a urcat de nou. În săptămâna aceasta s'au adus numai 201.000 baluri de bumbac, pe când în cea trecută 205.000. Din producția cea nouă a bumbacului se prevăd 7.789.000 baluri, mai mult cu 27.000 ca în anul trecut.

*

Lână. În decursul celor 2 săptămâni din urmă s'au cumpărat pentru trebuințele interne ale țerii circa 800 saci de lână.

*

Ulei în piața din Viena au scăzut din preț, fie acelea de ori-ce soi.

Cursul pieții din Budapesta

— în 3 Febr. 1903 n. —

per 50 kgr. Dela până la	Val. în cor. Dela până la
Grâu 7 50—8—	Ghimber 98—142—
Săcară 6 35—6 65	Piment 62— —
Orz 5 60—6 —	Migdale 162—260—
Mei 5 75—6 —	Smochine — —
Ovăș 6 25—6 50	Alune 135— —
Cucuruz 5 45—5 65	Stafile Vourla 70—80—
Rapită 10—10 50	Portocale lada 4 50—7 50
Trifoi 64—78—	Lămâi lada . 3 50—5 50
Lucernă 50—58—	Prune 14—18—
Mohor 9 50—10 50	Lictar 15—17 50
Măzărice 7—7 50	— — — — —
Fasole 7 50—11 50	Untură 72—72 50
Lințe 11—13—	Slănină 60—62 50
Mazere 6—7—	Brânză Emep 1 50 —
Urez — — —	Brânză Groer 1 20—1 40
Păsat 5 25 —	Brânză Liptau 1 20—1 30
Arpăcaș 11—12 25	Brânză Trapist 1 20—1 50
Mac 25—28—	Brânză de oae 1 10 —
Sem. de cănepă 9—9 50	Ouă lada 86—90—
— — — — —	— — — — —
Cafea Santos 35—37—	Spirit raff. 143 25—146—
Cafea Iava 72—116—	Spirit brut . 141—144—
Caf. Portorico 76—120—	Spirit denat. 32 75—34 50
Zahar brut 21 75—22 25	Trevere 96—105—
Piper negru 124—148—	Sligoviț 115—135—
Cuișoare 104— —	Esență de oțet—90—92—

Prețul făinei din 3 Februarie n. 1903.

0	1	2	3	4	5
12:80	12:40	12—	11:70	11:40	10:88
6	7	7 1/2	8	Tărățe	
10:40	9:20	8:40	5:40	3:90	

Avis meseriașilor.

Premii pentru industriași. Ministrul de comerț a trimis o circulară camerelor industriale, în care aduce la cunoștință, că are de gând a da premii pentru muncitorii sîrguincioși și cu purtare bună. De o camdată se vor distribui anual la 100 muncitori câte 100 coroane. Condițiunile premierii sunt: 1) Muncitorii respectivi să fie supuși ungari. 2) Să fie permanent în muncă industrială, ceea-ce va trebui să dovedească cu condicuța de muncă. Portarii, vizitii, servitorii de birou și alții, cari îndeplinesc servicii analoage, nu vor putea fi premiați. 3) Trebuie să fi implinit cel puțin 15 ani fără înțepere în munca industrială. Anii de ucenicie se numără. La cei aplicați la o industrie, care se practică în anumite sesoane, aceste sesoane sunt echivalente cu anii întregi. 4) Câștigul anual al premiatului să nu întrecă suma de 2000 coroane. Condițiunile acestea vor trebui dovedite prin acte legalisate, eventual prin condicuțe de lucru în original sau copie. Același muncitor nu poate fi premiat decât odată. Premiatul va primi în afară de premiul de bani și diplomă de recunoștință. Camerele de industrie vor propune pe candidați până pe la sfârșitul lunii lui Iulie, ear' distribuirea premiilor va avea loc de sărbătorile Crăciunului cu solemnitate mare, la care vor fi de față autoritățile și corporațiunile.

Evidență

pentru oficiile parohiale și protopresb gr.-or. române, pe luna Februarie.

Ținerea sinodului protopresbiteral ordinaru. (§. 45 d n Statutul organic).

Dela 25—28 Februaru un termin pentru depunerea examenului de calificatiune preoțească. (Prot. sinod. arch. Nr 89 din 1878).

Tergurile din Ungaria, Transilvania și Bănat.

Dela 16—21 Febr. n. 1903.

Luni 16. Chibed, Atia-mare, Boroșneul-mare și Gărbău.

Joi 19. Reghinul-săses.

Vineri 20. Ciuc-Sereda.

Sâmbătă 21. Rodna-veche.

Călindarul vechiu și nou al săptămânei.

Dum. 34-a d. Ros. a Vam. și a Faris., gl. 1, sft. 4.

Dum.	26 C. Xenofont	8 Ioan
Luni	27 † Ioan Chrisostom	9 Apolonia
Martți	28 P. Ețrem, S.	10 Scolastica
Merc.	29 M. Ignăție	11 Eufrosina
Joi	30 † SS. Vas. Gr. Ioan	12 Eulalia
Vin.	31 Chir și Ioan	13 Catarina
Sâmb.	1 S. Muc. Trifon	14 Valentin

Prim-colaborator: **Const. P. Barcianu.**

Redactor-responsabil: **Aurel P. Barcianu.**

A VII-a încheere a conturilor institutului de credit și economii „Corvineana“, societate pe acții în Hunedoara.

BILANȚUL GENERAL CU 31 DEC. 1902.

ACTIVE		PASIVE	
	cor. fil.		cor. fil.
Casa — Kézpénz készlet	8252 88	Capital social — Részvénytöke	70.000 —
Escompt — Leszámitolt váltók	491.759 —	Fond de res. — Tart. al. cor. 44.630 66	
Impr. cu obl. — Kötvény kölcsön	18.786 —	F. de gar. — Biztosít. al.	4279 10
Mobiliar — Lettár . . . cor. 866—		Dep spre fruct. — Takarékt betétek	362.783 63
10% amort. — leir. ut.	86—	Reescompt — Visszleszámitolás	53.718 —
	780 —	Divid. neridic — Fel nem vett oszt.	40 —
Realități — Ing. vagyon cor. 37.211 64		Inter. anticip. — Átmeneti kamatok	6620 50
amortisare — leirás	211 64	Profit net — Tiszta nyereség	16 906 12
Div. cturi deb. — Különf. tart. számlák	2400 13		
	558.978 0		558.978 01

PROFIT ȘI PERDERI CU 31 DEC. 1902.

DEBIT		CREDIT	
	cor. fil.		cor. fil.
Interese: — Kamatok:		Interese: — Kamatok:	
după depuneri — betétek után	c. 20.814 24	de escompt — leszámitolt váltók után	c. 41.434 63
fondului de res. — tartalék alap részére	c. 1863 24	de obligații — kötvény kölcsön után	c. 1371 24
de reescompt — visszleszámitolási kamatok	c. 2115 50	Provis. uni — Jutalékok	10.338 24
	24.792 98	Chirie — Házbér	29 45
Spese: — Költségek:			
luminat, încălzit, tipărit. etc. — világit, fűtés stb.	c. 2595 39		
salare — fizetések	c. 4214 —		
porto — postabér	c. 263 90		
timbre — bélyegec	c. 95 80		
	7169 09		
Contribuții: — Adó:			
directă — egyenes	c. 4841 86		
10% după int. depun. — 10% a betéti kam. ut.	c. 2081 42		
	6923 28		
Amortisări: — Leirások:			
din mobiliar — a lettár számlán	c. 86 —		
din realități — ingatlan vagyonból	c. 211 64		
	297 64		
Profit net — Tiszta nyereség	16.906 12		
	56.089 11		56.089 11

Hunedoara, la 31 Decemvrie 1902.

Petru Șinca m. p.,
director subst.

Nicolae Stoichița m. p.,
casar.

Pentru comptabilitate:
Nicolau Macrea m. p.

(159)

S'a revăzut și aflat în consonanță cu cărțile purtate în ordine deplină.

1—1

Comitetul de supraveghere: **Eduard Toth m. p.** și **Ioan Toth m. p.**

Otto Popovits m. p., președ.

Buda Béla m. p.

Edvard Toth m. p. și **Ioan Toth m. p.**

„Biblioteca „Bunul Econom“.

Au eșit de sub tipar până acum broșurele:

- Nutrețurile ierboase, costiturile (fânețele), prepararea fânului și pășunile.
- Economia porcilor, oilor și caprelor.
- Sămënța plantelor agricole și sãmēnatul lor.
- Îngrijirea plantelor agricole în cursul vegetațiunii și recolta cerealelor.
- Cresterea, nutritrea și îngrijirea animalelor domestice (Zootechnia generală).
- Cunoașterea pământurilor agricole (Agrologia).
- Agricultura generală (Lucrarea pământului. Plugul, grața, tăvălugul și alte instrumente de măruntit pământul).
- Îngrășămintele (gunoarea pământurilor) și irigațiunile (udarea pământurilor).
- Prăsirea paserilor de casă (gălițe, hoare). Găinile, curcile, găinușele (bibilicele), găștele, rațele, porumbii (porumbei).

Pretul unei bro-uri este 30 fileri (pentru România 50 bani).

Se pot comanda la administrația „Bunul Econom“, la librăria W. Krafft în Sibiu, la administrația „Tribuna Poporului“ în Arad și la Librăria Archiepescană în Sibiu.

Revânzătorilor se dă rabat potrivit.

Se aduce la cunoștința publică, că în (150) HUNEDOARA (PIAȚA-MARE) 1— s'a deschis o

Tipografie,

Librărie și cu un Deposit de tiparuri sub numele:

„IDEAL“

Institut tipografic în Hunedoara.

Tipografia primește ori-ce fel de lucrare tipografică.

— Serviciu prompt. —

Executare cu acurateță și ieftină.

Sē află de vânzare

Casă Wertheimiană

mare cu două uși nr. 8.

Prețul 250 floreni.

A se adresa la

Administrația „Bunul Econom“.

„HONDOLEANA“
însotire de anticipație și credit în Hondol.

CONVOCARE.

P. T. membrii ai însotirii de anticipație și credit „HONDOLEANA“ în Hondol, se invită conform §§. 19 și 20 ai statutelor însotirii, la a VII-a adunare generală ordinară, care se va ținea în Hondol la 8 Martie st. n. 1903 la 11 ore a. m. în localul însotirii.

OBIECTELE:

- Constatarea membrilor prezenți și a voturilor.
- Deschiderea adunării.
- Raportul direcțiunii și a comitetului de supraveghere pe anul 1902.
- Deciderea asupra bilanțului și a întrebunțării profitului curat.
- Alegerea comitetului de supraveghere (§. 54).
- Exmiterea alor 3 membri pentru verificarea procesului verbal al acestei adunări generale.

În lipsa membrilor de peste jumătate din părțile fundamentale, adunarea generală se va ținea în înțelesul §. 21 din statute la 25 Martie st. n. la 11 ore a. m. tot în localul indicat.

Numărul membrilor înscriși cu 31 Decembrie 1902 a fost 231 cu 661 părți fundamentale în sumă de 19.803 coroane.

Din ședința direcțiunii însotirii „Hondoleana“, ținută în Hondol la 25 Ianuarie 1903.

Direcțiunea.

Incheierea compturilor pe anul 1902.

Activa — Vagyon	CONTUL BILANȚ		Teher — Pasiva		
	cor.	fil.	cor.	fil.	
Casa în număr — Pénztári készlet .	2361	50	Părți fundamentale — Törzsbetétek .	19.803	—
Cambii escomptate — Leszámit. váltók .	78.735	—	Depuneri și int. capitalisate — Betétek .	32.614	44
Mobilier — Felszerelés . cor. 392:96			Fondul de rezervă — Tartalékalap .	2250	68
după deteriorare de 5			Fondul special de res. — Külön tart. al.	250	—
p. — 5 p. törlesztés . cor. 19:65	373	31	Reescompt — Visszeszámitolás . . .	24.904	—
Interese restante — Hátralékos kam.	2488	34	Divid. nerid. — Fel nem vett osztalék .	202	—
Diverse conturi debitoare — Különléfe tartozó számlák	303	30	Interese transitoare — Átmeneti kam.	300	69
			Conturi creditoare — Hitelezők	90	65
			Profit transpus din a. 1901		
			— 1901 év. áthoz. nyerem. cor. 467:07		
			Profit curat — Tiszta nyer. . 3378:92	3845	99
	84.261	45		84.261	45

Eșite — Kiadás CONTUL PROFIT ȘI PERDERI Bevétel — Intrate

	cor.	fil.		cor.	fil.
1. Int. de depuneri — Betéti kamatok .	1796	27	1. Interese — Kamatok .	7962	53
2. Interese de reescompt — Vizleszámitolási kamatok	1456	68	2. Provisiuni — Jutalék .	1448	39
3. Salarii — Fizetések	2000	—	3. Diverse — Különléfe .	1927	10
4. Marce de prezentă — Jelenléti jegyek .	440	—	4. Taxe de înscriere — Beíratási díjak .	28	—
5. Contribuție — Adó	919	83	5. Profit transpus din a. 1901		
6. 10 p. dare după depuneri — Betétek utáni adó 10 p.	259	07	— 1901 év. áthozott nyeremény .	467	07
7. Compet. de timbru — Bélyeg illeték .	77	70			
8. Chirie — Házbér	128	—			
9. Deteriorare de mobilier — Felszerelés törlesztés	19	65			
10. Diverse spese — Különböző költs. .	889	90			
Profit transpus din a. 1901					
— 1901 év. áthoz. nyerem. cor. 467:07					
Profit curat — Tiszta nyer. . 3378:92	3845	99			
	11.833	09		11.833	09

Propunerea direcțiunii relativ la împărțirea profitului net:

5 pr. dividendă membrilor	Cor. 990:15	Supradotațiune fondului de rezervă . .	300—
10 pr. statutare fondului de rezervă .	384:59	Dotatiune fondului special de rezervă .	400—
6 pr. statutare pentru scopuri de binefacere	230:75	Intregire de salar pro 1902 funcționar .	400—
4 pr. supradividendă membrilor	792:12	Adaus la marcele de prezentă pro 1902 membrilor dir. și comit. de supr. .	121:50

Restul din profit se se transpună pe anul viitor.

Hondol, 31 Decembrie 1902.

P. A. Mihutz m. p., Petru Gabor m. p., Sabin I. Piso m. p., Eugen Grecu m. p.,
director. controlor. cassar. secretar.

MEMBRII DIRECȚIUNII:

A. Oprea. S. Deac. M. Furdou. G. Crainic. I. Bucurestian. I. Lucacel. Il. Piso.

Bilanțul prezent examinându-se din partea subscrisului comitet de supraveghere, s'a aflat în ordine și consonanță cu cărțile principale și auxiliare purtate la însotire.

Hondol, 2 Februarie 1903.

I. Lazariciu m. p., N. Demian m. p., Albu Petru m. p., N. Fărcaș m. p.,
președinte. membru. membru. membru.

Nu există

Săminte agricole și de grădină mai bune și mai recomandabile

ca acelea care le expediază de 28 ani

MAUTHNER ÖDÖN Furnisorul Curtii Regale în BUDA-PESTA.

Cancelaria și depozitele: Str. Rottenbiller 33. Localul de vânzare: Str. Andrassy 23.

Catalogul ilustrat, de 226 pagini, se trimite la cerere gratuit și franco.

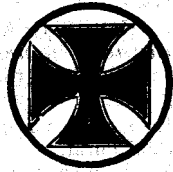
Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta

Nu e mijloc secret

vindecă și înviează

pe lângă garanție.

Deosebită atențiune
rării, că acest aparate a se da împreju-
vindecă boale vechi
de ani.

(142) de 20

4-17

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulației sângelui, anemie, amețeli, fiituri de ureche, bătăie de inimă, sgârșiri de inimă, asma, ausul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceală la mâni și la picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influenza, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor boale cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. In cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii, cari pretuiesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimit bani. Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta” deoarece ce „Ciasul-Volta” atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat și cercetat. Deja estinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă îndeoseb.

Prețul aparatului mare e 6 cor.

Prețul aparatului mic e 4 cor.

folosibil la morburi cari nu sunt
mai vechi de 15 ani.folosibil la copii și femei de
constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țeară și streinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42 G. colțul
strada Kálmán.

„AGRICOLA“

Însoțire economică de magazin și anticipații
(143) și-a început activitatea 3-26
in piata din
HUNEDOARA.

Cancelaria însoțirii se află în piață: casele Doamnei
vęd. POPOVICI.

Magazinul însoț. se află în piață: casele MÁTYÁSFY.

Insoțirea „Agricola” cumpără și vinde produse
agricole, cu deosebire: grâu, cucuruz, ovės, lărițe, etc.

Vinde bucate pe credit (pe așteptare). Acoardă avansuri
pe bucate, efecte și prețioase (giuvaericale).

Primește aurării și argintării în afaceri de lombard
și ia acoperire de conturi-courente.

Primește depuneri spre fructificare cu 6%.

Mijlocește împrumuturi de bani pe amortisație.

Mijlocește asigurări pe viață și contra focului.

Vinde unelte și mașini agricole chiar și pe plătiri
in rate.

In sfirșit îngrijește ori-ce afaceri comerciale de intermediare.

ANUNȚ.

„Cassa de păstrare în Mercurea”
societate pe acții

acoardă împrumuturi hipotecare
dela suma de cor. 5000 în sus
cu 7% interese, fără a reflecta:
la provisiune, la spese de ma-
nipulare și de scris.

(Szerdahely) Mercurea, la 1 Ian. 1903.

(157) 2-10

Direcțiunea.

„ARDELEANA“

institut de credit și economii.
Societate pe acții.

Sediul: Orăștie, în casele
proprii.

Fondată la anul 1885.

Capital soc.: 500.000 c. Fonduri: 350.000 c.

Starea depunerilor: peste 2,000.000 c.

Se primesc:

Depuneri spre fructificare,
cu 5% fără anunț, și 5½% cu anunț.

Darea de venit după interese o
solvește institutul.

Depuneri și ridicări făcute prin
postă se efectuează cu reîntoar-
cerea postei.

(138) 5-52

Direcțiunea.

(149)

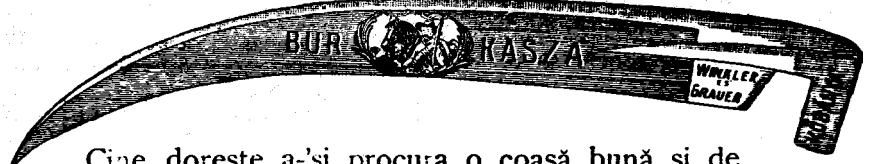
La

„Pannonia“
Cafenea și Restaurațiune
din Orăștie
1 litr. Pelin costă 50 cr.

Editor-proprietar: Aurel P. Barcianu.

Winkler & Grauer din Kőbánya-Budapesta

sunt singurii și exclusivii vânzători și expeditori
ai coaselor cu marca „BUR“, din cea mai mare fabrică de coase din lume.

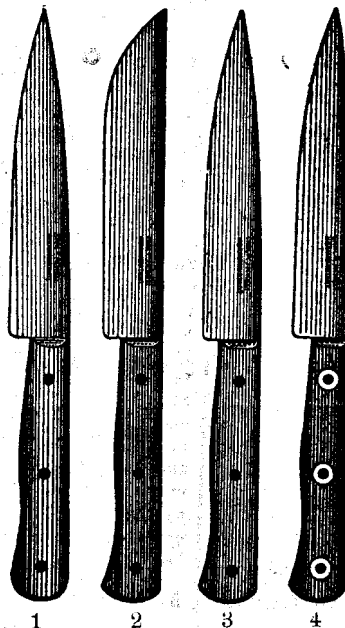
Cine dorește a-și procura o coasă bună și de
încredere ceară mai nainte prețul-curent ilustrat dela susnumita și renu-
mita firmă, care îl trimite gratis și franco. Cererile se fac prin o carte pos-
tală. Lunile de iarnă sunt cele mai potrivite pentru adunarea comandelor!
Celor, care le adună se dă provisiune potrivită! Garanță deplină.
Serviciu conștientios! — Mai multe mii scrisori de mulțumită și de co-

(154)

mande ulterioare stau la dispoziția celor interesați. 3-20

Un briciu de Transvaal costă 1 fl. 50 cr.

Cuțite de bucatărie

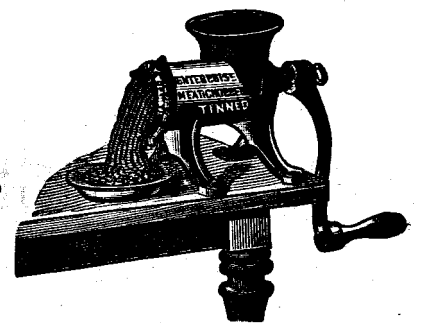
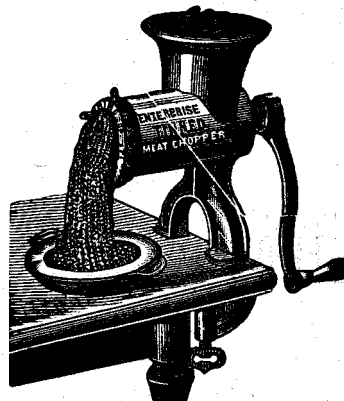

Cuțite cu garanție pentru
fiecare bucată.

(136)

Mașini de Alexanderwerk pentru tocat carne.

Prețul în coroane!

Forma R RR S UU

Forma SS U T.

Mărimea	R	RR	S	SS	U	UU	T
Toacă în o minută klg.	1/2	3/4	1	1	1 1/4	1 1/4	1 3/4
1 bucată mașină	K 5:40	7:86	9—	8:50	13:38	15:80	29:50
1 cuțit de rezervă	K —70	—	—80	—80	—	—	—
1 placă găurită de res.	K 1—	—	1:50	1:50	—	—	—

Mașina T este provăzută cu roată.

Fiecare bucată, care
s'ar dovedi ca prea tare
sau prea moale la în-
trebuințare, se schimbă
cu alta.

Lungimea tășului	17	19	21 cm.
Figura 1	K —	—72	—86
„ 2	K —56	—68	—80
„ 3	K —56	—68	—80
„ 4	K —64	—76	—90

CAROL F. JICKELI, SIBIIU

5-52

Tip. Institutului tipografic „Minerva” în Orăștie.